

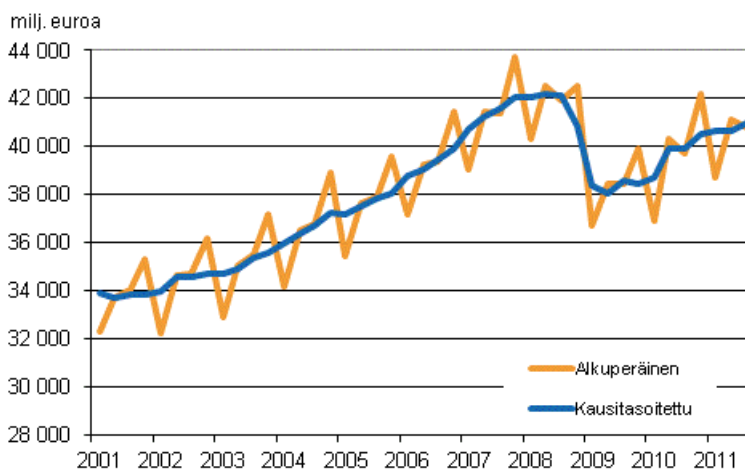
Neljännesvuositilinpito

2011, 3. vuosineljännes

Bruttokansantuote kasvoi 0,9 prosenttia edellisestä vuosineljänneksestä ja 2,7 prosenttia vuoden takaisesta

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Vuoden 2010 kolmanteen neljännekseen verrattuna bruttokansantuote kasvoi 2,7 prosenttia työpäiväkorjattuna. Työpäiviä oli kolmannella neljänneksellä saman verran kuin vuotta aiemmin.

Bruttokansantuote, vuosineljänneksittäin viitevuoden 2000 hintoihin

Vuoden 2011 toisen neljänneksen bruttokansantuotteen muutos tarkentui +0,1 prosenttiin edellisestä neljänneksestä (oli +0,6 %) ja +1,9 prosenttiin vuoden takaisesta (oli +2,9 %). Toisen neljänneksen bruttokansantuotteen alaspäin tarkentuminen johtui suurimmaksi osaksi sähkö- ja elektroniikkateollisuuden arvonlisäyksen tarkentumisesta. Poikkeuksellisesti toimialalla sähkö- ja elektroniikkateollisuus (26-27) on jouduttu korjaamaan Tilastokeskukselle alunperin toimitettuja virheellisiä perustietoja toiselta vuosineljännekseltä. Nämä korjaukset vaikuttivat myös palvelujen viennin ylöspäin tarkentumiseen toisella neljänneksellä. Kausitasoitettujen ja trendiaikasarjojen tiedot muuttuvat aina uusien havaintojen myötä. Tarkentumiset voivat etenkin suhdannekäänteissä olla suuria, mikä tulee ottaa huomioon kausitasoitettuja ja trenditietoja käytettäessä.

Viennin volyyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 2,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta väheni 2,7 prosenttia vuoden takaisesta. Tuonti väheni 1,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 7,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Yksityisen kulutuksen volyyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,2 prosenttia vuoden takaisesta. Investoinnit lisääntyivät 1,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 4,2 prosenttia vuoden takaisesta.

Kansantalouden tilinpidossa on siirrytty uuteen TOL2008 toimialaluokitukseen heinäkuussa 2011. Neljännesvuositilinpidon julkaisuissa käytetään lähtökohtaisesti Eurostatin A11 toimialajakoa (11 toimialaa). Arvonlisäystietoja julkaistaan neljännesvuositilinpidossa tarkemmalla 22 toimialan jaolla (sisältäen A11 toimialat).

Volyyymi tarkoittaa hintamuutoksista puhdistettua tietoa. Viitevuoden 2000 hintaiset volyymit on ilmaistu suhteessa vuoden 2000 käypähintaiseen (euromääräiseen) tasoon. Muutosprosentit vuoden takaisesta neljänneksestä on laskettu työpäiväkorjatusta aikasarjasta, muutosprosentit edellisestä neljänneksestä kausitasoitettusta aikasarjasta.

Sisälllys

1. Yksityiset palvelut kasvattivat bruttokansantuotetta kolmannella neljänneksellä, sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto laskenut.....	4
1.1. Tuotanto.....	4
1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	5
1.3. Työllisyys, palkat ja kansantulo.....	5
1.4. Käytettävissä olleet tiedot.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen.....	7
Liitetaulukko 2. Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen.....	7
Liitetaulukko 3. Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen.....	7

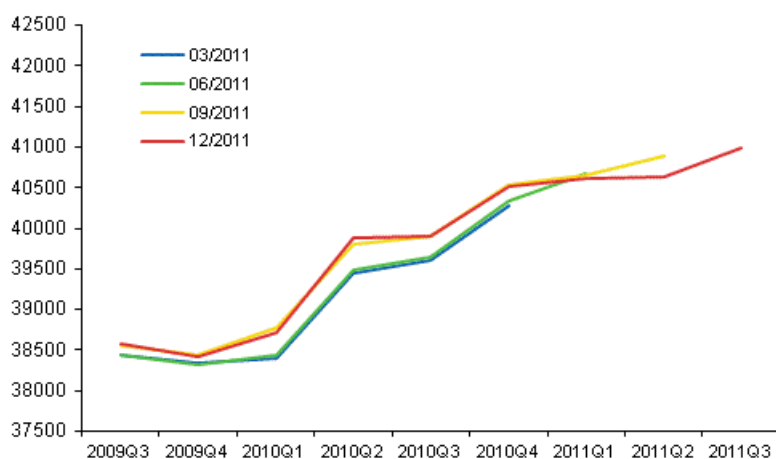
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen kausitasoitettun volyymin tarkentuminen Neljännesvuositilinpidoon julkistuksissa....	4
Kuvio 2. Bruttokansantuotteen ja kysyntäerien muutokset edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, käyvin hinnoin).....	5
Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito.....	8

1. Yksityiset palvelut kasvattivat bruttokansantuotetta kolmannella neljänneksellä, sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto laskenut

Bruttokansantuotteen volyyymi kasvoi heinä-syyskuussa 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Työpäiväkorjattu bruttokansantuote oli 2,7 prosenttia suurempi kuin vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Käyvin hinnoin laskettuna työpäiväkorjattu bruttokansantuote kasvoi 6 prosenttia vuoden takaisesta.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen kausitasoitettun volyymin tarkentuminen Neljännesvuositilinpäivän julkistuksissa

Vuoden kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote kasvoi Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan EU-27 -alueella 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

1.1. Tuotanto

Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyyymi oli kolmannella neljänneksellä 4,4 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä, ja 13,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2011 viljasato oli hyvä ja kasvoi neljänneksen edellisvuodesta MMM:n ennakkotietojen mukaan.

Teollisuuden (toimialat B-E) tuotanto laski hieman kolmannella neljänneksellä. Arvonlisäys oli 0,6 prosenttia pienempi kuin edellisellä neljänneksellä ja 0,2 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Metsäteollisuudessa arvonlisäystä kertyi 1,1 prosenttia vähemmän kuin edellisellä neljänneksellä ja 3,4 prosenttia vähemmän kuin vuosi sitten.

Metalliteollisuudessa (pl. sähkö- ja elektroniikkateollisuus) arvonlisäys kasvoi 3,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 7,6 prosenttia vuoden takaisesta. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto on tänä vuonna vähentynyt roimasti; kolmannella neljänneksellä arvonlisäys oli 6,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 15,9 prosenttia vuoden takaisesta pienempi.

Rakentamisen tuotanto kasvoi heinä-syyskuussa 1,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,6 prosenttia vuoden takaisesta.

Palvelutoimialojen arvonlisäys kasvoi 0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3 prosenttia vuoden takaisesta neljänneksestä. Etenkin yksityiset palvelut, kuten kauppa (toimiala G), informaatio ja viestintä (toimiala J) sekä liike-elämän palvelut (toimialat M ja N) ovat kasvaneet kohtuullisen tasaisesti tänä vuonna. Yksityisten palvelujen arvonlisäys kasvoi kolmannella neljänneksellä 1,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,9 prosenttia vuoden takaisesta.

Kaupan arvonlisäys oli 1,6 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä ja 5,2 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten.

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun arvonlisäyksen volyymi kasvoi 0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 2,6 prosenttia vuoden takaisesta.

1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kokonaiskysyntä väheni kolmannella neljänneksellä 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta kasvoi 0,5 prosenttia vuoden takaisesta. Yksityinen kulutus, vienti ja investoinnit lisäsivät kysyntää, mutta julkiset kulutusmenot vähenivät

Kuvio 2. Bruttokansantuotteen ja kysyntäerien muutokset edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, käyvin hinnoin)

Viennin volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 2,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta oli 2,7 prosenttia pienempi kuin vuosi sitten. Tavaroiden vienti kasvoi 3,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja palveluiden vienti 2,7 prosenttia. Tuonnin volyymi väheni 1,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja oli 7,1 prosenttia pienempi kuin vuosi sitten. Tavaroiden tuonti väheni 1,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja palveluiden tuonti 1,8 prosenttia.

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,2 prosenttia vuoden takaisesta. Julkisten kulutusmenojen volyymi väheni 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja oli samalla tasolla kuin vuosi sitten

Investointien volyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 1,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 4,2 prosenttia vuoden takaisesta. Rakennusinvestoinnit pysyivät edellisen neljänneksen tasolla ja kasvoivat 0,2 prosenttia vuoden takaisesta. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyymi kasvoi 4,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 19,8 prosenttia vuoden takaisesta. Yksityiset investoinnit lisääntyivät 2,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta julkiset investoinnit vähenivät 3,3 prosenttia.

1.3. Työllisyys, palkat ja kansantulo

Työllisten määrä väheni kolmannella neljänneksellä 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta työllisiä oli 1,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä väheni 1,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä, mutta kasvoi 1,6 prosenttia vuoden takaisesta.

Työttömyysaste oli heinä-syyskuussa Tilastokeskuksen Työvoimatutkimuksen mukaan 6,8 prosenttia. Viime vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 7,3 prosenttia.

Kansantalouden nimellinen palkkasumma kasvoi heinä-syyskuussa 1,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 5,2 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna

Neljännesvuositilinpäivän palkansaajakorvausten tiedoissa on lomarahain jakautumista eri neljänneksille tarkistettu koko aikasarjan osalta. Aiemmin lomarahat sijoittuivat pääosin toiselle ja kolmannelle neljännekselle, maksuajankohdan mukaan. Nyt lomarahat on kohdistettu suoriteperusteisesti, jolloin ne

jakautuvat tasaisemmin vuoden eri neljänneksille. Muutos on tehty koko aikasarjaan ja se vaikuttaa toimialoittaisten palkkojen (D11) ja työnantajan sosiaaliturvamaksujen (D12) neljännesvuosijakaumiin. Tarkistus ei vaikuta vuositasoihin.

Toimintaylijäämä (netto), joka vastaa liikekirjanpidossa karkeasti liikevoittoa, kasvoi käyvin hinnoin 6,8 prosenttia vuoden takaisesta. Bruttokansantulo oli käyvin hinnoin 5,9 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten.

1.4. Käytettävissä olleet tiedot

Neljänneksen ennakkotiedot perustuvat 28.11.2011 käytettävissä olleisiin lähdetietoihin talouskehityksestä.

Vuositason tiedot 1990-2010 vastaavat 14.7.2011 julkaistuja kansantalouden tilinpidon tietoja. Vuoden 2011 neljättä neljänneistä koskevat kansantalouden tiedot julkaistaan 2.3.2012, jolloin myös aiempia neljänneksiä tarkennetaan.

Neljännesvuositiedot voivat täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmistä johtuen tarkentua hieman koko aikasarjan osalta jokaisen julkistuksen yhteydessä. Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat kuitenkin neljänneksen julkistusta seuraavan 2-3 vuoden aikana, koska vuositilinpidon lopulliset tiedot julkaistaan noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Kausitasoitettut ja trendiaikasarjat tarkentuvat aina uusien havaintojen myötä riippumatta alkuperäisen aikasarjan tarkentumisesta.

Laatuseloste on nähtävissä Tilastokeskuksen sivuilla: <http://www.tilastokeskus.fi/til/ntp/laa.html>.

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon menetelmäkuvaus: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/men.html>.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen

		2010 4. neljännes	2011 1. neljännes	2011 2. neljännes	2011 3. neljännes
Kausitasoitettu muutos edellisestä neljänneksestä, %	5.9.2011	1,6	0,3	0,6	.
	5.12.2011	1,5	0,2	0,1	0,9
Työpäiväkorjattu muutos vuodentakaisesta, %	5.9.2011	5,6	4,8	2,9	.
	5.12.2011	5,6	5,0	1,9	2,7

Liitetaulukko 2. Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen

		2010 4. neljännes	2011 1. neljännes	2011 1. neljännes	2011 3. neljännes
Kausitasoitettu muutos edellisestä neljänneksestä, %	5.9.2011	5,9	-5,1	-7,1	.
	5.12.2011	6,0	-4,8	-6,1	2,4
Työpäiväkorjattu muutos vuodentakaisesta, %	5.9.2011	10,2	13,3	-6,8	.
	5.12.2011	10,2	13,6	-5,6	-2,7

Liitetaulukko 3. Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen

		2010 4. neljännes	2011 1. neljännes	2011 2. neljännes	2011 3. neljännes
Kausitasoitettu muutos edellisestä neljänneksestä, %	5.9.2011	-0,6	-4,0	-0,0	.
	5.12.2011	-0,6	-3,8	-1,0	-1,7
Työpäiväkorjattu muutos vuodentakaisesta, %	5.9.2011	12,6	8,7	1,1	.
	5.12.2011	12,6	8,9	0,3	-7,1

Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen kansantalouden neljännesvuositilinpito perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT1995) ja sen kanssa yhdenmukaiseen maailmanlaajuiseen System of National Accounts 1993 -järjestelmään.

Kansantalouden neljännesvuositilinpito kuvaa systemaattisesti Suomen taloutta samoin käsittein ja määritelmin kuin vuositilinpito, mutta aggregoidummalla tasolla. Taloutta kuvataan niin tuotannon, kysynnän kuin tulonmuodostuksen näkökulmista. Tarkastelu sisältää sekä käypähintaiset että ketjutetut volyymitiedot.

Tilasto tehdään 21 toimialan tarkkuudella koko maan tasolla. Investoinneista eli kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta tietoja on jaettu rakennuksiin, koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin sekä muihin investointeihin. Kotitalouksien kulutuksessa on käytössä kestävyysluokkajako (kestävät-, puolikestävät-, lyhytikäiset tavarat, palvelut sekä turismimenot nettona).

Sektorittaisia neljännesvuositilejä ei toistaiseksi vielä julkaista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto eli laadinta perustuu erilaisiin taloudellista kehitystä kuvaaviin tilastoihin, joita Tilastokeskus ja muut laitokset tekevät. Vuositasot ovat kansantalouden vuositilinpidon mukaisia.

Toimialoittaiset arvonlisäykset summataan perushintaiseksi arvonlisäykseksi. Siihen lisätään tuoteverot ja vähennetään tuotetukipalkkiot, jolloin päästään markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen.

Kansantalouden kokonaistarjonnan ja -kysynnän erotuksena näytetään tilastollinen ero. Samoin tulonäkökulmasta laskettuna residuaaliksi jää toimintaylijäämä ja sekatalo.

Kausitasoitus tehdään Tramo/Seats -menetelmällä. Käypähintaisten sarjojen osalta kausitasoitettujen alasarjat summataan aggregaattitason sarjoiksi. Volyymisarjat kausitasoitetaan kaikki erikseen. Tiedoille tehdään työpäivä/kauppapäiväkorjaus. Alkuperäisten sarjojen lisäksi ovat saatavilla työpäiväkorjatut sarjat, kausitasoitettut (ja työpäiväkorjatut) sarjat sekä trendisarjat.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon tiedot tarkentuvat pääosin kolmesta syystä. Ensinnäkin käytettäviä lähdetilastoja aiemmista vuosineljänneksistä saatetaan tarkentaa ja toiseksi osa lähdetilastoista saadaan käyttöön vasta laskettaessa uusia neljänneksiä. Kolmanneksi neljännesvuositilinpidon tiedot tarkistetaan vastaamaan aina uusimpia käytettävissä olevia vuositilinpidon tietoja.

Vuosina 1995-2004 kiinteähintaisen bruttokansantuotteen ensimmäinen neljänneksi on ollut keskimäärin 0,7 prosenttiyksikköä pienempi kuin lopullinen. Ensitetiedon mediaani on ollut 0,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin lopullinen. Suurin yksittäisen neljänneksen ero lopullisiin tietoihin on ollut -1,6 prosenttiyksikköä. Viiden viimeisen vuoden aikana (2001-2005) ensitetiedon keskiarvo ja mediaani ovat olleet 0,6 prosenttiyksikköä pienemmät kuin lopullinen tieto ja yhden kerran etumerkki on ollut väärä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Julkaistaan viimeistään 65 päivää kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen. Tiedot ovat ennakkollisia ja niitä tarkennetaan aina julkaistaessa uusi neljännes. Tiedot muutetaan vastaamaan vuositilinpidon tietoja aina uusien vuositietojen valmistuttua, lopullisiksi tiedot tulevat kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen.

Kausitasoitettut sarjat muuttuvat taaksepäin myös menetelmästä johtuvista syistä, vaikka alkuperäiset sarjat eivät olisi muuttuneet.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/index.html>. Lisäksi tiedot ovat saatavissa Astika-aikasarjatietokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia kaikkiin ESA95 ja SNA93 perustuviin kansantalouden tilinpidon tietoihin. Neljännessä tilinpidon aikasarjat alkavat vuodesta 1990.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden neljännessä vuosittain julkittu tilinpito on johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tilinpito onkin ainoa käytettävissä oleva yhtenäinen tilasto talouden kehityksestä. Tilinpidon käyttämiin lähdetilastoihin tiedoissa saattaa siis olla eroja.

Lisätietoja

Pasi Koikkalainen (09) 1734 3332

Samu Hakala (09) 1734 3756

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

kansantalous.suhdanteet@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2011, 3. neljännes. Tilastokeskus